

საქართველოს პრემიის
ჯანმრთელობისა და
სოციალური დაცვის
სამინისტრო

დაავადებათა კონტროლისა და
საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის
ეროვნული ცენტრი

თანამშრომლობა აშშ დაავადებათა კონტროლისა და პრევენციის ცენტრებთან (CDC)

აშშ-ს დაავადებათა კონტროლისა და პრევენციის ცენტრები (CDC) საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს და ზოგადად, ჯანდაცვის სისტემის ერთ-ერთი მთავარი პარტნიორი ორგანიზაციაა, რომელთანაც თანამშრომლობა ჯერ კიდევ გასული საუკუნის 90- იან წლებში დაიწყო. 1996 წ. CDC-ის სტრუქტურული და ფუნქციური მოდელი გამოყენებულ იქნა საქართველოს დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრის შექმნის პროცესში.

CDC-ის პირველი მისია საქართველოში განხორციელდა 1994-1996 წლებში. აღნიშნული მისიის ფარგლებში გადამზადდა ქართველი ეპიდემიოლოგების პირველი კოჰორტა. თავდაპირველ პრიორიტეტებს წარმოადგენდნენ: დიფტერია და ვაქცინით მართადი დაავადებები. CDC-ის მხარდაჭერით განხორციელებულ კვლევებს შორის განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი იყო - დიფტერიის კვლევა. იმ პერიოდს ასევე უკავშირდება პირველი ეპიდემიოლოგიური ბიულეტენის გამოქვეყნებაც.

1996 წ. CDC / ატლანტასთან ერთად ჩატარდა პირველი ერთობლივი კონფერენცია “საზოგადოებრივი ჯანმრთელობა დღეს: ხვალინდელი დღის ხედვა”, რომელიც მიეძღვნა ზედამხედველობისა და საინფორმაციო სისტემებს.

90-ანი წლებიდან მოყოლებული (1999წ., 2005წ., 20

საქართველოში განხორციელდა სამი ფართემასშტაბიანი კვლევა რეპროდუქციული ჯანმრთელობის კუთხით, რომლებსაც ტექნიკურ მხარდაჭერას უწევდა CDC რამდენიმე საერთაშორისო ორგანიზაციასთან (USAID, UNFPA, UNICEF, UNHCR, AIHA) ერთად. კვლევების მიზანი იყო შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს, საერთაშორისო ორგანიზაციების, სამთავრობო და არასამთავრობო სექტორის ინფორმირებულობა დედათა და ბავშვთა ჯანმრთელობის სტატუსზე, კერძოდ, ორსულთა და შობადობის, სქესობრივი აქტივობის, კონტრაცეფციის, აბორტების, ქალთა ჯანმრთელობის სერვისების ინდიკატორებზე.

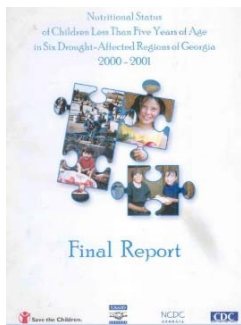
2001 წლიდან CDC-თან თანამშრომლობით და BTEP / ISTC პროექტების საშუალებით გამოკვლეულ იქნა საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ისეთი გამოწვევები, როგორცაა: ბოტულიზმი, ჰელიკობაქტერია, ანტიმიკრობული რეზისტენტობა, ტუბერკულოზი, ამებიაზი და სხვ.

2009 წ. დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრის მიმდებარე ტერიტორიაზე დაფუძნდა CDC/ სამხრეთ კავკასიის რეგიონული ოფისი, რომლის მთავარი ფუნქცია იყო საველე ეპიდემიოლოგიური და ლაბორატორიული სწავლების პროგრამის (FELTP) მიწოდება საქართველოს, აზერბაიჯანისა და სომხეთის ეპიდემიოლოგებისთვის და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის სპეციალისტებისთვის.

პროგრამისამოცანას წარმოადგენდა საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის შესაძლებლობების გაძლიერება ადამიანის და ზოონოზური დაავადებების ზედამხედველობის და ეპიდაფეთქებებზე რეაგირების მიმართულებით. პროგრამა მოიცავდა საკლასო და საველე სწავლებას.

დღეის მდგომარეობით აღნიშნული პროგრამის ფარგლებში სამხრეთ კავკასიის რეგიონის ქვეყნების 100-ზე მეტ სპეციალისტს მიღებული აქვს პროფესიულიგადამზადება.

ამჟამად საქართველოში CDC-ის მისიას წარმოადგენს ინსტიტუციურ დონეზე ეპიდაფეთქებების დროული გამოვლენისა და რეაგირების შესაძლებლობების გაძლიერება შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროსთან და დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნულ ცენტრთან ყოველდღიური კომუნიკაციის საფუძველზე.

CDC უზრუნველყოფს ჯანმრთელობის სხვადასხვა რისკ-ფაქტორებზე ტექნიკურ მხარდაჭერას ზედამხედველობითი კვლევების განხორციელების და ადამიანური რესურსების განვითარების მიმართულებებით. საქართველოში CDC-ის აქტივობები მოიცავს შემდეგ მიმართულებებს: ჰეპატიტები; გრიპი; ზოონოზური, რესპირატორული, დიარეული დაავადებები; ტუბერკულოზი; ნუტრიციოლოგია; სგდ და სხვ.

2006 წ. დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნულმა ცენტრმა მოიპოვა CDC-ის დაფინანსება საგრანტო პროექტის: “ფრინველის და პანდემიურ გრიპზე ზედამხედველობა და რეაგირება ჯანმრთელობის ეროვნული ორგანოების მიერ ამერიკის შეერთებული შტატების გარეთ“ განსახორციელებლად. აღნიშნული პროექტის მიზანი იყო ფრინველისა და პანდემიურ გრიპზე მზადყოფნისა და რეაგირების, ლაბორატორიული და ეპიდზედამხედველობითი შესაძლებლობების გაუმჯობესება. პროექტი მიმდინარეობდა ხუთი წლის განმავლობაში და 2011 წ. გაგრძელდა “სეზონურ და პანდემიურ გრიპზე რეაგირება და ზედამხედველობითი ქსელის მდგრადობის უზრუნველყოფა ჯანმრთელობის ეროვნული ორგანოების მიერ ამერიკის შეერთებული შტატების გარეთ” სახელწოდებით. ის გახლავთ ერთ-ერთი განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი და წარმატებული პროექტი, რომლის ფარგლებშიც ქვეყანაში შეიქმნა გრიპზე საყრდენი ბაზებით საზედამხედველო სისტემა (ILI/SARI).

2013 წლიდან CDC-ის გლობალური დაავადებების დეტექციის (GDD) ცენტრმა დკსჯეც-თან გააფართოვა თანამშრომლობა სხვა დაავადებებზე ზედამხედველობის სისტემის გასაძლიერებლად, როგორცაა: რესპირატორული და ენტერალური დაავადებები, სგდ, იმუნიზაცია და სხვ. მოგვიანებით CDC /GDD- ის მხარდაჭერით დაიწყო და დღესაც მიმდინარეობს საყრდენი ბაზებით მიკრონუტრიენტთა დეფიციტის სტატუსის შემსწავლელი კვლევა, რომლის სამიზნე კონტიგენტს შეადგენს ორსულები და 5 წლის ქვემოთ და 12-14 წლის ბავშვები საქართველოს 4 რეგიონში.

2015 წ. CDC-ის მხარდაჭერით საქართველოს მასშტაბით ჩატარდა C და B ჰეპატიტების სეროლოგიური კვლევა, რომლის მთავარი მიზანი იყო მოსახლეობაში C ჰეპატიტის პრევალენტობის დადგენა. დაახლოებით 150 000 ადამიანში გამოვლენილმა აქტიურმა ინფექციამ შექმნა „C ჰეპატიტის ელიმინაციის“ პროგრამის სტრატეგიულ ღონისძიებათა დაგეგმვის საფუძველი. აღნიშნული პროგრამა ინიცირებულ იქნა საქართველოს მთავრობის მიერ და უკვე 2 წელზე მეტია წარმატებით მიმდინარეობს CDC-სა და Gilead Sciences მხარდაჭერით. C ჰეპატიტის ელიმინაციის კუთხით საქართველო მსოფლიოში გახდა სამაგალითო ქვეყანა.

სტრატეგიული პრიორიტეტებისა და ჯანმრთელობის გლობალური უსაფრთხოების პროგრამის (GHSA) ფარგლებში CDC გეგმვას დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნულ ცენტრთან მომავალში ითანამშრომლოს საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის

რისკებსა და გადაუდებელ შემთხვევებზე მზადყოფნისა და რეაგირების შესაძლებლობების გაძლიერების; ეპიდემიოლოგიური და ლაბორატორიული ზედამხედველობის სისტემის გაუმჯობესების; ადამიანური რესურსების განვითარების კუთხით.

საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური
დაცვის სამინისტრო
ა.წერეთლის გამზ.144 თბილისი, საქართველო, 0119
www.moh.gov.ge

დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი
ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი
მ.ასათიანის ქ.9, თბილისი, საქართველო, 0177
www.ncdc.ge